PATVIRTINTA
Kauno Tirkiliškių mokykla-darželis-darželio
direktoriaus 2024 m. rugsėjo 9 d.
įsakymu Nr.V-83

SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMO KAUNO TIRKILIŠKIŲ MOKYKLOJE-DARŽELYJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialiosios pagalbos teikimo Kauno Tirkiliškių mokykloje-darželyje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato specialiosios pagalbos (toliau – Pagalba) gavėjus, teikėjus ir teikėjų funkcijas, pagalbos organizavimą mokykloje-darželyje.

2. Pagalbos paskirtis – didinti ugdymosi prieinamumą ir mokinio savarankiškumą.

3. Pagalba teikiama mokiniams, kuriems ji skirta ir kurie mokosi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas, (toliau – mokiniai).

4. Pagalbos teikimą užtikrina mokyklos-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija dalyvių susirinkimas (savininkas), organizuoja mokyklo-darželio vadovas, koordinuoja mokyklos-darželio vaiko gerovės komisija, mokyklos-darželio vadovo įgaliotas asmuo.

5. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS
PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI IR TEIKĖJŲ FUNKCIJOS

6. Pagalba skiriama pedagoginės psichologinės tarnybos vadovo arba mokyklos-darželio vadovo sprendimu mokiniui arba mokinių grupei, kuriam (-iems) jos reikia.

7. Pagalbos gavėjai – mokiniai, kurie negali savarankiškai dalyvauti ugdymo procese.

8. Pagalbos teikėjai:

8.1. **mokinio padėjėjas** – pagalbą teikia mokiniui ar (ir) mokinių grupei, kuriems kyla dalyvavimo ugdymo procese sunkumų;

8.2. **gestų kalbos vertėjas** – pagalbą teikia mokiniui ar (ir) mokinių grupei, kuriems dėl klausos ar kompleksinių sutrikimų (kai į komplekso sudėtį įeina klausos sutrikimas) reikia žodinės kalbos vertimo į lietuvių gestų kalbą;

8.3. kiti pagalbą teikiantys specialistai, be kurių pagalbos mokinys negalėtų dalyvauti ugdymo procese.

9. Mokinio padėjėjo funkcijos:

9.1. padėti mokiniui ar (ir) mokinių grupei atlikti su savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas;

9.2. padėti mokiniui įsitraukti į ugdomąsias veiklas, dalyvauti ugdymo procese, pasiruošti pamokai reikiamas priemones, teikti pagalbą pertraukų tarp pamokų metu ir t. t.;

9.3. padėti orientuotis aplinkoje, judėti;

9.4. prireikus palydėti mokinį į specialios paskirties erdves, jose užtikrinti jo saugumą;

9.5. perskaityti tekstą ir (ar) padėti konspektuoti;

9.6. padėti naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis pagal mokytojo ar švietimo pagalbos specialisto pateiktą instrukciją, padėti mokytojui jas paruošti;

9.7. konsultuotis su mokyklos-darželio vaiko gerovės komisija, mokytoju, švietimo pagalbos specialistu dėl taikytinų veiksmų, kurie padėtų mokiniui įsitraukti į ugdymo procesą ir jame dalyvauti;

9.8. vykdyti švietimo pagalbos ir kitų specialistų rekomendacijas, instrukcijas, kurios yra nurodytos individualaus ugdymo plane;

9.9. padėti mokiniui elgtis socialiai priimtinu būdu, išvengti elgesio, kuris neatitinka socialinio, kultūrinio, situacinio ar fizinės aplinkos, kurioje jis vyksta, konteksto bei gali būti laikomas neįprastu, netinkamu arba trikdančiu dėl aplinkos, kurioje jis pasireiškia, (toliau – konteksto neatitinkantis elgesys) pasireiškimų, veikiant tiksliai pagal išankstinius susitarimus, pasireiškus konteksto neatitinkančiam elgesiui, padėti sustabdyti jį arba pasišalinti iš elgesį išprovokavusios aplinkos, teikti informaciją po konteksto neatitinkančio elgesio pasireiškimo, aptariant taikytų veiksmų efektyvumą su švietimo pagalbą teikiančiais specialistais;

9.10. pagal kompetenciją dalyvauti individualaus ugdymo plano įgyvendinimo aptarimuose;

9.11. bendradarbiauti su mokytojais, kitais švietimo pagalbą teikiančiais specialistais;

9.12. dalyvauti nacionaliniuose mokymosi pasiekimų patikrinimuose, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimuose ir brandos egzaminuose, kuriuose dalyvauja mokinys, kuriam teikiama Pagalba, juose vykdyti pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

9.13. vadovaujantis švietimo pagalbos specialistų rekomendacijomis padėti mokiniui integruotis į mokyklos-darželio bendruomenę, palaikyti draugystę su bendraamžiais, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą;

9.14. padėti įgyvendinti savirūpos planą.

10. Gestų kalbos vertėjo funkcijos:

10.1. versti žodinę kalbą į lietuvių gestų kalbą ir atvirkščiai, kad mokinys, kuriam teikiama pagalba, galėtų komunikuoti su kitais mokiniais ir mokytojais;

10.2. versti mokytojo pateiktą žodine lietuvių kalba mokymosi medžiagą, papildomą informaciją į lietuvių gestų kalbą;

10.3. dalyvauti nacionaliniuose mokymosi pasiekimų patikrinimuose, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimuose, kuriuose dalyvauja mokinys, kuriam teikiama Pagalba, teikiant mokiniui žodinės lietuvių kalbos vertimą į / iš lietuvių gestų kalbą ir užtikrinant pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijų vykdymą.

III SKYRIUS
PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

11. Siekiant užtikrinti Pagalbos prieinamumą:

11.1. mokinio padėjėjo pareigybė steigiama, jei mokykloje mokosi mokinys ar mokiniai, kurie negali savarankiškai dalyvauti ugdymo procese;

11.2. gestų kalbos vertėjo pareigybė steigiama, jei mokykloje mokosi mokinys ar mokinių grupė, turintys klausos ar kompleksinių sutrikimų (kai į komplekso sudėtį įeina klausos sutrikimas), kuriems reikia žodinės lietuvių kalbos vertimo į lietuvių gestų kalbą.

12. Pagalbos reikalingumą mokiniui įvertina mokyklos-darželio vaiko gerovės komisija ir (ar) pedagoginė psichologinė tarnyba.

13. Pagalba mokiniams teikiama ugdymo proceso metu. Prireikus ji teikiama pavežant mokinį į mokyklą ir iš jos, pertraukų tarp pamokų metu ar dalyvaujant visos dienos mokyklos-darželio veiklose.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAGALBOS TEIKĖJAMS

14. Dirbti mokinio padėjėju turi teisę:

14.1. asmuo, įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo mokinio padėjėju pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 16 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais;

14.2. asmuo, turintis pedagogo kvalifikaciją. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo mokinio padėjėju pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 8 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais;

14.3. asmuo, turintis pedagogo padėjėjo kvalifikaciją.

15. Dirbti gestų kalbos vertėju turi teisę asmuo, įgijęs ne žemesnį nei aukštąjį koleginį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo gestų kalbos vertėju mokykloje pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 8 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.

16. Dirbti kitu specialistu turi teisę asmuo, įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo kitu specialistu pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 16 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Pagalbos teikimas mokiniui derinamas su ugdymo procesu, kita švietimo pagalba.

18. Jei mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja su mokykla-darželiu dėl mokiniui reikalingos Pagalbos užtikrinimo ir pritaikius visas motyvavimo ir kitas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) skirtas Pagalbos priemones situacija dėl Pagalbos mokiniui užtikrinimo nesikeičia, mokyklos-darželio vadovas informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotą teritorinį skyrių dėl vaiko teisių užtikrinimo ir jo teisėtų interesų gauti reikalingą Pagalbą.

19. Organizuojant Pagalbos mokiniams teikimą, asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, duomenų valdytojų patvirtintais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą ir teisinę apsaugą. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – pagalbos teikimo užtikrinimas. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento ir duomenų valdytojų, į kuriuos kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

20. Dokumentai saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka.

_____